

3. Криминология: Учебник для вузов / Под общ. ред. д. ю. н., проф. А. И. Долговой. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Норма, 2005. – 912 с.
4. Sutherland E.H. White Collar Crime [Електронний ресурс] Edwin H. Sutherland. – New York: The Dryden Press, 1949. – 272 p. – Режим доступу до підр.: <http://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=uc1.b3914431;view=1up;seq=11>
5. Танчин І.З. Соціологія [Електронний ресурс] навч. посіб. / І.З. Танчин. – 3-є вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2008. – 351 с. – Режим доступу до підр.: http://pidruchniki.ws/17810409/sotsiologiya/sotsiologiya_-_tanchin_i3
6. Андреева И.В. Правосознание в системе детерминант социального поведения личности. [Електронний ресурс] Автореф. на дис. к.ф.н. 09.00.11. Саранск, 2006. – Режим доступу: <http://www.dissercat.com/content/pravosoznanie-v-sisteme-determinant-sotsialnogo-povedeniya-lichnosti>
7. Там само.
8. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України [Електронний ресурс] наказ МЮУ від 22.02.2012 № 296/5 зареєстрований в МЮУ 22.02.2012 за № 282/20595. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12>
9. Про порядок видачі і засвідчення підприємствами, установами й організаціями копій документів, що стосуються прав громадян [Електронний ресурс] Указ Президії Верховної Ради СРСР від 4.08.1983 № 9779-X. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v9779400-83>
10. Говорухин О.В. Подделка документов, как ее распознать? // Кадровик. Кадровое делопроизводство. – 2008. – № 5. – С.4-9.
11. Справа №1-57/12, Категорія 61, 1/604/1222/12 від 03.01.2013 року [Електронний ресурс]: Єдиний державний реєстр судових рішень. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/28649349>
12. Справа № 1622/15134/2012 від 11.01.2013 року [Електронний ресурс]: Єдиний державний реєстр судових рішень. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/28555924>
13. Швейцер А. «Культура и этика» [Електронний ресурс] Перевод Н.А.Захарченко и Г.В.Колшанского. Общая редакция и предисловие проф. В.А.Карпушина. М., «Прогресс», 1973. – Режим доступу: <http://psylib.ukrweb.net/books/shvei01/>
14. Курс советской криминологии. Предмет. Методология. Преступность и ее причины. Преступник / Дашков Г.В., Долгова А.И., Карпец И.И., Кудрявцев В.Н., и др.; под ред.: Карпец И.И., Коробейников Б.В., Кудрявцев В.Н. – М.: Юрид. лит., 1985. – 416 с.

ТИМОЩУК Ю. С.,
студентка юридичного факультету
(Київський національний
університет імені Тараса Шевченка)

УДК 343.37

ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 227 КК УКРАЇНИ «УМИСНЕ ВВЕДЕННЯ В ОБІГ НА РИНКУ УКРАЇНИ (ВИПУСК НА РИНОК УКРАЇНИ) НЕБЕЗПЕЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ»

Стаття присвячена висвітленню проблеми визначення предмету умисного введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції. Проаналізовано та подано визначення небезпечної продукції як предмету злочину, передбаченого ст. 227 КК України. Проаналізовано критерії визнання продукції небезпечною, умови введення її на ринок України.

Ключові слова: предмет злочину, продукція, небезпечна продукція, безпека продукції.

Статья посвящена рассмотрению проблемы определения предмета умышленного введения в оборот на рынке Украины (выпуск на рынок Украины) небезопасной продукции. Проанализировано и подано определение небезопасной продукции как предмета преступления, предусмотренного ст. 227 УК Украины. Проанализированы критерии признания продукции опасной и условия введения ее на рынок Украины.

Ключевые слова: предмет преступления, продукция, опасная продукция, безопасность продукции.

The article is devoted to the problem of determining object intentional introduction into circulation in Ukraine (placing on the market of Ukraine) dangerous products. Analyzes and defines dangerous goods as the subject of a crime under Art. 227 of the Criminal Code of Ukraine. Analyzed the recognition criteria and conditions unsafe products entering the market of Ukraine.

Key words: object offense, products, dangerous products, safety products.

Вступ. Встановлення кримінальної відповідальності за умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції є важливою державною гарантією якості продукції на території України, а також одним із аспектів забезпечення державної екологічної політики у сфері екобезпеки. Законом України від 2 грудня 2010 р. «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» назва і зміст ст. 227 Кримінального кодексу були викладені у новій редакції. Тепер вона називається «Умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції». Однією з проблем при застосуванні зазначеної статті, яка набрала чинності 5 липня 2011 р., на наш погляд, є визначення предмету передбаченого нею злочину.

Постановка завдання. Проблеми кримінальної відповідальності за злочини у сфері господарської діяльності постійно знаходились і знаходяться в полі зору науковців і практичних працівників. У різні роки вони досліджувались такими вітчизняними вченими, як П.П. Андрушко, М.І. Бажанов, М.В. Бондарева, П.С. Берзін, О.М. Готін, Р.Ю. Гревцова, Н.О. Гудорова, О.О. Дудоров, М.Й. Коржанський, М.І. Мельник, І.Є. Мезенцева, В.О. Навроцький, І.М. Осика, Ю.В. Опалінський, В.О. Останін, М.І. Панов, М.І. Хавронюк і ін. Безпосередньо дослідженням складу злочину, передбаченого ст. 227 КК України, займалися: В.А. Клименко, У.В. Гулявська, А.М.Цюра. Але на сьогодні залишаються невирішеними питання, що присвячені визначенню предмета цього злочину.

Метою статті є формування необхідності розуміння терміну «продукція» як товарів, роботи та послуг у контексті ст. 227 КК України, а також пошук шляхів вдосконалення законодавчого визначення предмету даного складу злочину.

Результати дослідження. Виходячи з правил визначення предмету злочину, запропонованих А.А. Музикою та С.В. Лащук:

I. Предметом злочину є матеріальні цінності, що фіксуються органами чуття людини або спеціальними технічними засобами.

II. Предмет злочину є складовою об'єкта злочину та нерозривно пов'язаний із суспільними відносинами, які охороняються кримінальним законом, і яким завдано істотної шкоди чи створюється загроза її заподіяння.

III. Предмет взаємопов'язаний з об'єктивною стороною – з приводу предмета вчиняються злочинні діяння та здійснюється безпосередній злочинний вплив на нього (інколи – без такого впливу), а також предмет (у переважній більшості складів злочинів) відрізняється від «активних» ознак – знарядь і засобів вчинення злочину своєю «пасивністю» і зв'язком з об'єктом злочину.

IV. Предмет злочину пов'язаний з метою злочинця певним чином на нього вплинути. Тобто, як правило, злочинець не просто на нього впливає, а з приводу (стосовно) саме цього предмета вчиняє злочин.

V. Предмет злочину є факультативною ознакою (якщо він визначений у законі, тобто безпосередньо названий у кримінально-правовій нормі або логічно впливає з її змісту, предмет стає обов'язковою ознакою конкретного складу злочину) [8, с. 124].

Перейдемо до аналізу понять «продукція», «безпека продукції», «небезпечна продукція».

Так, у ст. 1 Закону України «Про захист прав споживачів» визначено, що **продукція** – будь-який виріб (товар), *робота чи послуга*, що виготовляються, виконуються чи надаються для задоволення суспільних потреб. Тому потрібно вважати складовими продукції також роботи та послуги, оскільки і вони можуть нести певну небезпеку, не відповідати нормам, завдавати шкоду.

Виходячи з положень ст. 1 Закону України «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції», **небезпечна продукція** – це продукція, яка, по-перше, не відповідає вимогам чинних в Україні нормативно-правових актів і нормативних документів стосовно відповідних видів продукції щодо її споживчих властивостей; по-друге, не відповідає обов'язковим вимогам чинних в Україні нормативно-правових актів і нормативних документів щодо її безпеки для життя і здоров'я людини, майна і довкілля; по-третє, продукція, якій з метою збуту споживачам виробником (продавцем) навмисне надано зовнішнього вигляду та (або) окремих властивостей певного виду продукції, але яка не може бути ідентифікована як продукція, за яку вона видається; по-четверте, продукція, під час маркування якої було порушено встановлені законодавством вимоги щодо мови маркування та (або) до змісту і повноти інформації, яка має при цьому повідомлятися; по-п'яте, продукція, строк придатності якої до споживання або використання закінчився; по-шосте, продукція, на яку не існує передбачених законодавством відповідних документів, що підтверджують якість та безпеку продукції.

Якщо йти від протилежного, зокрема виходячи з положень ст.1 Закону України «Про захист прав споживачів», безпека продукції – відсутність будь-якого ризику для життя, здоров'я, майна споживача і навколишнього природного середовища при звичайних умовах використання, зберігання, транспортування, виготовлення і утилізації продукції, тобто основною ознакою небезпечності продукції буде наявність певного ризику для життя, здоров'я, майна споживача і навколишнього природного середовища при звичайних умовах використання, зберігання, транспортування, виготовлення і утилізації продукції.

Водночас у КК України у ст. 227 під **небезпечною продукцією** розуміється продукція, що не відповідає

вимогам щодо безпечності продукції, встановленим нормативно-правовими актами.

Необхідно зазначити, що не можна визнавати предметом умисного введення в обіг на ринку України небезпечної продукції речі, вилучені із цивільного обігу (наркотичні засоби та ін.), продукцію, що є джерелом іонізуючого випромінювання, вироби військового призначення, відповідальність за введення в обіг (продаж, збут) яких передбачена спеціальними нормами КК України.

На нашу думку, невдалим є визначення науковців Клименка В.А., Гулявської У.В., згідно до якого «предметом злочину, передбаченого ст. 227 КК, може бути лише така небезпечна продукція, виготовлена в процесі виробництва на території України або території іншої держави і переміщена на територію України законним чи контрабандним шляхом, яка не відповідає вимогам щодо безпечності продукції (є небезпечною для життя, здоров'я людей, безпечних умов праці, прав споживачів, довкілля), тобто вимогам, встановленим законами «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції», «Про загальну безпечність нехарчової продукції», «Про захист прав споживачів», «Про безпечність та якість харчових продуктів» тощо, а також іншими нормативно-правовими актами, виданими у розвиток зазначених законів...» [7, с. 34], оскільки, по-перше, є занадто об'ємним і невичерпним (при використанні такого підходу все-таки не враховано важливих законів), по-друге, не містить всіх ознак небезпечної продукції, зокрема, основної для кримінальної відповідальності – розміру введення в обіг продукції.

Висновки. Виходячи із вищевказаного вважаємо, що предметом складу злочину, передбаченого ст. 227 КК України, слід вважати небезпечну продукцію як товари, роботи і послуги, а тому необхідно закріпити у КК, що **небезпечна продукція** – це товари, послуги, роботи, що не відповідають вимогам щодо безпеки життя і здоров'я людини, майна і довкілля, встановленим нормативно-правовими актами, вводять споживача в оману, стосовно яких не існує відповідних документів, що підтверджують якість та безпеку цієї продукції.

Список використаних джерел:

1. Конституція України//Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996 № 30, стаття 141.
2. Закон України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 № 1023-ХІІ//Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, № 30, ст.379.
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-ІІІ//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 25-26, ст.131.
4. Закон України «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції» від 14.01.2000 № 1393-ХІV//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 12, ст.95.
5. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар/Авт. кол.: Баулін Ю.В., Борисов В.І., Гавриш С. Б., Гізімчук С. В., та ін.; За заг. ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація; Академія правових наук України; Нац. юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Київ: Ін Юре, 2004. – 1196с.
6. Цюра А. Теоретико-прикладні проблеми визначення об'єкта злочину «умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції»//Право України: юридичний журнал. Науково-практичне фахове видання/Національна академія правових наук України; Міністерство юстиції України; Конституційний Суд України. – Київ, 2012. – № 9. – С. 416-424.
7. Клименко В.А., Гулявська У.В. Проблема визначення предмету злочину передбаченого ст. 227 КК України (умисне введення і обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції)//Наше право. – № 4 (ч.3). – 2011. – С. 31-34.
8. Предмет злочину: теоретичні основи пізнання: монографія/А.А. Музика, Є.В. Лашук. – К.: ПАЛІВО-ДА А. В., 2011. – 192 с.
9. Кримінальне право України: особлива частина: підручник/Александров Ю.В. [та ін.]; за ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка; Київ. нац. ун-т внутрішніх справ; Київ. міжнар. ун-т. – Київ: Атіка, 2008. – 712 с.
10. Пастернак Д.Я. Предмет злочину//Другі юридичні читання: Збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції, 18 травня; До 170-річчя НПУ ім. М.П. Драгоманова/Юридичні читання. – Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2005. – С. 239-242.

